

І суцього
каузаїть,
І свого не
цираїть...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City, N.J. 07303
Телефон: (201) 434-6227
(201) 434-0807
3 Нью-Йорк (212) 227-4123
УНСоюзу: (201) 481-2200
а Нью-Йорк (212) 227-5250
(212) 227-5251

PIK LXXXII Ч. 44. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК ЧЕТВЕР, 6-го БЕРЕЗНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MARCH 6, 1975 No. 44. VOL. LXXXII.

ПРИСВЯТА ГЕН. Р. ШУХЕВИЧЕВИ ЧУПРИНЦІ

25 років тому, 5-го березня 1950 року, в Білгороді біля Львова, опав на полі слави в боротьбі з відчайдушним ворогом України — Москвою Головний Командир Української Повстанської Армії, голова Проводу ОУН на Україні, українське Земляк, голова Генерального Секретаріату і генеральний секретар військових справ УГВР — ген. Роман Шухевич — ген. Тарас Чупринка — Тур — Р. Лозовський.

Роман Шухевич-Чупринка — найбільший воїн сучасної української історії, що всі свої сили, все своє знання, все своє життя віддав на службу своєму народові, що цілого себе віддав українській визвольній справі. І загинув як головний командир першої лінії воєнної української бойової фронту.

З його ім'ям нерозривно і назавжди сплетена історія визвольної революційної боротьби українського народу: УВО-ОУН-УПА-УГВР-АВН. Він — переловий борець, безпосередній створювач і співоробітник всієї боротьби за провідник, керівник, командир і творець найважчої і одностайно найславнішої доби цієї боротьби — доби немирної УПА. Ця доба ще не закінчена, вона ще триває і перейде до історії України як доба Тараса Чупринки.

Роман Шухевич-Чупринка поляє на полі бою, як полягли тисячі і тисячі наших братів і незнайомих воїнів, — вірний приязні: добуде українську державу, або загинув у боротьбі за неї!

Але не загинула і ніколи не загине ідея, за яку він боровся, за яку бореться і буде боритися, аж до остаточного перемоги, весь український народ. Хоробрі воїни Чупринки продовжують бій на всіх відрізках фронту з неослабленим завзяттям, жертовністю і героїзмом.

І в світлому пам'ятті про нього, задіяні в його героїчну постать біття і керівника визвольного руху, наслідки відваги, оптимізму та революційності, загартовані і доведені під його рукою, до кінця віддані ідеї визволення українського народу, — ми відважно продовжуємо нашу визвольну боротьбу аж до нової нашої перемоги!

Боротьба України з Москвою йде далі — на рідній землі, в торжарі, в концлагерях, на засланні і в усьому світі. Молоде покоління Омелюченка, Мороза, Юрка Шухевича продовжує боротьбу своїм батальйоном.

Україна живе і бореться! Новина, мекорена, невпереможна Україно!

Борімося і ми у асьому світі — аж до кінця, аж до перемоги!

Найкраще вшануємо пам'ять героїчно загинулого Головнокомандувача української визвольної боротьби тим, що присвячимо нашій зусилля, всю нашу працю і все наше життя — справі визволення України. Не складемо зброї і не приймемо нашої боротьби доті, аж Жердан буде вільною!

ВІЧНА СЛАВА ГЕРОСВІ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ!
5-го березня 1975 року.

ДЕЛЕГАЦІЮ СОВЕТСЬКИХ ЦЕРКОВНИКІВ У ЧИКАГО ЗУСТРІЛА БАГАТОЛЮДНА МАНИФЕСТАЦІЯ ПРОТЕСТУ

Чикаго (УККА). — 3 приводе приїду делегації советських церковників відбулася тут у понеділок, 3-го березня на площі Свік Сен-тер багатолюдна молитовна манифестація-протест з участю понад 1,500 осіб. Манифестацію приготували покликаних Ад-гок Комітет, що переводить широку протестну акцію, яку очолює місцевий Відділ УККА з ієрархією усіх українських Церков. До участі в манифестації були запрошені і взяли участь також інші національно-етнічні групи і відомі провідники Мексика, голова Міжнародної Ради Християнських Церков. Координатором манифестації був о. крилошанин Маріан Бутринський, настоятель українського католицького собору св. Володимира і Ольги, який заступався програму манифестації молитовно.

По черзі опісля в азбуковому порядку виступили з молитвами свідчення і провідники різних національно-етнічних і різних віровізань. Перший провів молитву св. Інокентія Блгородського і Православної Церкви; другим виступив латвійський лютеранський проповідник, а після нього литовський римокатолицький священник і литовський лютеранський пастор, в також вже згадуваний проповідник Мексика. Молитовну частину манифестації закінчили українці. Першим виступив пастор Олександр Гарбузюк від Українських Євангелістів, а потім Батистський Громад, опісля провів молитву о. Дядь Кулик від православних українців та о. прелат П. Лєськів, генеральний вікарій ригентурою М. Добоша. Служба Божа буде відправлена в намірених українських церквах, переслідуваних в СССР, і всіх тих, які терплять у в'язницях за їхні релігійні чи інші переконання.

Після Богослужб відбулися молитовні акції, метою яких є заперестувати проти нищення більше-визволюючої Москвою Українських Церков та пропагандистичних заливів советських церковників, які заявляють, що „український народ не бажає собі власної української Церкви“. В часі манифестації будуть роздані вивісочки з логотипом в англійській мові. До участі в манифестації запрошені також національно-етнічні групи з-поміж пеневолених Московію народів і численні американці, які також преса і телевізійні станції показували фрагменти з бурхливих пікетування, проти якого гостро протестували на пресконференції митрополит Філарет.

У протязі до цієї пресконференції відбулася також преса конференція, що її скликав Комітет Пеневолених Народів з участю українців. Мислєва американська преса згадувала окремо про обидві конференції, в телевізійній станції показували фрагменти з бурхливих пікетування, проти якого гостро протестували на пресконференції митрополит Філарет.

УКРАЇНЦІ НЬО ЙОРКУ ПРОТЕСТУВАТИМУТЬ ПРОТИ ЦЕРКОВНИХ ВИСЛАННИКІВ МОСКВИ

Нью-Йорк. — З Комітету Об'єднаних Українських Американських Організацій інформують, що в середу, 26-го лютого ц.р. на окремій нараді представників численних організацій покликано до життя окремий Комітет, завданням якого є підготувати манифестацію, якою українці Нью-Йорку й околиць протестуватимуть проти делегації советських церковників, яка тепер відвідує ЗСА. Комітет очолює Дарія Степанів і до нього входять ще: О. Шур, С. Букшован, Я. Шербанюк, М. Коцко, А. Лозовський, Р. Крупка. На першому засіданні Комітет намірив приблизну програму і назначив дату такої демонстрації.

Манифестація, яка відбується в суботу 8-го березня ц.р., розпочнеться о год. 3-й по полудні Службою Божою в катедрі св. Петра на 5-й авеню, яку провітимо о. Павло Малгола, парох церкви св. Івана Хрестителя в Ірвінґтоні, а співатиме церковний хор цієї церкви під ди-

Товариство за Патріархальний Устрій закликє манифестувати проти советської церковної делегації

Нью-Йорк. — Крайова управа Товариства за Патріархальний Устрій Української Католицької Церкви опублікувала повідомлення, закликаючи всіх українських вірних до масової участі у протестаційній акції, демонстрації й манифестації проти советської церковної делегації в ЗСА, зокрема до законно-вільної участі у запланованих манифестаціях в Нью-Йорку і Пассейку. У своєму повідомленні

УКРАЇНСЬКА ССР „ПРИНЯЛА“ ДОДАТКОВІ ГОСПОДАРСЬКІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ПЕРЕД МОСКВОЮ

Москва. — Центральні советські газети „Правда“ та „Известия“ з 25 лютого опублікували повідомлення про те, що ЦК КПСС „схвалив ініціативу колективів будівельних організацій і підприємств харчової, легкої, рибної, м'ясної і молочної промисловості, ряду мисливсько-будівельних заводів Української ССР, Білоруської ССР, Молдавської ССР... про розгортання в 1975 році соціалістичного змагання“ і доручив компартіям всіх союзних республік „підтримати цю ініціативу“.

З повідомлення виходить, що комуністичні керівники Української ССР з доручення Москви прийняли на себе зобов'язання господарські зобов'язання. Конкретно, ці зобов'язання і доручення, в додатку до всіх досі визначуваних норм Москвою такі:

„Достроково, на 10 серпня, передати в експлуатацію 12,5 тис. прядильних веретен на Тернопільському бавовняному комбінаті; в жовтні — потужності Житомирського Лубенського і Первомайського м'ясокомбінатів; на 5 грудня — потужності на Котлеському порцеляновому заводі, Володимирському льняному заводі, хлібній заводі в містах Івано-Франківський і Красноград, Херсонський і Гидніцький молочної заводи; на 7 листопада

Афіліція УІТ з Американською Історичною Асоціацією

Кент (П.С. УІТ). — Для 25 лютого ц. р. д-р М. Томсон, виконавчий директор Американської Історичної Асоціації, надіслав на руки проф. Любомира Виняра, голови Українського Історичного Товариства, офіційне повідомлення про затвердження афіліції УІТ з АІА. У листі АІА стверджено, що УІТ відповідає критеріям афіліції Асоціації і що тепер між двома товариствами устале міцну основу взаємної співпраці.

Афіліція УІТ з АІА треба уважати черговим успіхом українських істориків у світовому світі. Українське Історичне Товариство об'єднує істориків, дослідників історії, 3 рамени УІТ, за головною редакцією д-ра Л. Виняра, поєднується „Український Історик“ — одиницький український історичний журнал поза межами України.

Українці Пассейку і околиць протестуватимуть проти советської церковної делегації

Пассейк, Н. Дж. — Сюди прибуде у відвідання частини советської церковної делегації і з цієї нагоди заходимо Відділу УККА окремих Громадський Комітет приготує, як вже інформовано, загально-українську манифестацію і демонстрацію на неділю, 9 березня, о год. 1 по полудні. Формування манифестаційного походу почнеться опівдні 9 березня біля Української Централі і Народного Дому, вулиця Говп, при чому сам похід почнеться тогочас о год. 1 по полудні. В поході йтимуть священники обох наших Церков, представники організацій а також візьме організовану участь українська пластова та сумська молюдь. До співучасті запрошені організації інших національних груп. Комітет приготує відповідні транспаранти, логотипи та іншу інформаційну літературу, а також просить сподвижників українців, зокрема окремих організацій, приготувати свої власні відповідні транспаранти.

Згідно з пляном, на площі в районі вулиць Монро і Третьої похід зупиниться і там буде відправлена панахида за замучених в СССР вірних Української Автокефальної Православної і Української Католицької Церков. Панахида відправлять о. крилошанин В. Білинський від Української Католицької Церкви та о. протопресвітер Т. Фовостій від Української Православної Церкви. На протестаційному візку буде відчитана і схвалена відповідна резолюція проти переслідування українських Церков в Україні. Комітет поробив заходи, щоб на манифестації були присутні визначні представники американського політичного життя.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДЛОЖИВ ДОДАТКОВІ ПІДВИШКИ В МИТІ НА НАФТУ

Вашингтон. — Президент Джералд Форд у вівторок, 4 березня, повідомив, що відкладає на 60 днів встановлення двох додаткових підвишок в миті на імпортовану нафту, щоб дати Конгресові і Відомою Домові більше часу на вивчення економічного впливу для зменшення залежності ЗСА від чужих країн щодо пального та зменшити звивання нафтових продуктів в Америці. Оголошуючи своє рішення відкласти на 60 днів додаткові підвишки в миті на нафту, Президент також настав „вето“ на законопроект Конгресу, який пропонував відкласти всі підвишки на 90 днів.

Обидва кроки президента Форда коментатори вважають стараннями дійти до компромісу із законодавцями, бо раніше Президент категорично відмовлявся відкласти підвишки в митах, а Конгрес настоював, що потребує більше часу для вивчення альтернативних шляхів. Тепер Президент погодився залізати в силі, 1-долларову митну підвишку на кожну барелю імпортованої нафтовий ролю, встановлену 1-го лютого ц.р., але відкласти на 60 днів встановлення беремених і звітних підвишок, які також мали вийти на одну доларову. Накладає президент Форд „вето“ на законопроект Конгресу, який мав на меті тільки, як зазначили американські журналісти, „обличити“ Президента, бо Сенат рішив вразити не старанням унеможливити цього „вето“. Натомість Палата Репрезентатів підняла в четвер, 6 березня, голосування в справі унеможливлення президентського „вето“, але і цей крок Палати коментатори вважають як тільки символічний замах на законодавці, де була переможені Віліям Помом.

Українська православна парафія в Честері прощає свого пароха о. прот. Мишика

Честер, Па. — В неділю, 9-го березня ц.р. о год. 4-й по полудні декан Філадельфійського деканату УІПШерки о. протопресвітер Степан Білик і духовні отці агаданого деканату відслужили тут в церкві Успення Пречистої Діви Марії молебень за здоров'я та дальшу успішну працю в Християнському містоградному парохі агаданого церкви, о. протопресвітера Омеляна Мишика. Після молебня в церковній залі відбувся прощальний обід — бенкет, що його приготували для свого довголітнього настоятеля і пароха окремий парафіяльний комітет.

Прощальний обід відбувся, що рішенням Консисторії УІПШерки в ЗСА довголітній парох і відомий суспільно-громадський та соціально-діяч о. протопресвітер Омелян Мишик призначений парохом парафії Успення Пречистої Діви Марії в Мекікрані, Па. Отець протопресвітер Омелян Мишик був дуже активним діячем в Філадельфійському деканаті, де на протязі 18 років займав різні пости, як декан, заступник декана і скарбник деканату. Вшановуючи віддану працю для деканату, в четвер 27-го лютого, заходом Деканату

ЗДОБУТКИ ОКРУТ УНСОЮЗУ У ЛЮТНІ 1975 Р.

Ократи Пенсильвенії	Ократи Ілліной, Мічиген і Огайо
П. Округа Кіль-Принд-Розом Ч. (осілок) мість баню у 1973 Від. у лютні	Чикаго 35 19 31 Детройт 20 11 24 Клівленд 20 19 33 Інгстаун 9 — 4
Філадельфія 38 30 55 Пітсбург 18 12 26 Шамонкі 20 10 18 Аллентаун 12 2 5 Скрентон 9 1 1 Вільке Бері 9 5 7	Р а з о м : 84 49 92
Ократ Мерилленду	Ократи Нової Англії
Балтимор 9 2 8	Нью Гейвен 19 8 13 Бостон 5 2 3 Вукасакет 6 — —
Ократи Нью Йорку	Р а з о м : 30 10 16
Нью Йорк 34 15 33 Сиракузи — — — Ютика 13 9 26 Рочестер 9 9 13 Трой 7 8 11 Вовфало 10 3 5	Ократи Західних степів Америки
Р а з о м : 73 44 88	Центральна 6 1 3 Міннеаполіс 7 3 5 Ст. Люїс 6 — —
Ократи Нью Джерсі	Р а з о м : 19 4 8
Ньюарк 22 13 25 Джерсі Сіті 11 12 21 Перт Амбой 12 6 14 Пассейк 7 2 4	Необ'єднані Відділи в ЗСА 19 1 9
Р а з о м : 52 33 64	Ократи Канади
	Торонто 25 15 25 Монтреал 10 7 13 Ніагара 9 3 9 Захід Канади 10 7 11
	Р а з о м : 63 32 98
	РАЗОМ: 455 234 455

СВОБОДА SVOBODA
 Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & Tuesdays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
 Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 - Authorized July 31, 1975.
 Переплата: на рік — \$24.00, на шість місяців — \$12.50, на три місяці — \$6.50. Для членів УНСОЗУ 50¢ мід. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
 P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Свобода преси

У понеділок, 3-го вересня, трапився дві окремі події, які вказують на те, що свобода преси, гарантована Першим Додатком до Конституції США, далі є одним із головних принципів американської політичної системи.

Того дня Найвищий Суд США 8-ми голосами проти 1-го рішив, що газети, радіо і телевізійні станції не можуть бути притягнені до судового відповідальності за подання всіх правдивих інформацій, які вже раніше були поміщені в судових чи поліційних документах і які доступні для публіки. Хоча Найвищий Суд специфічно проголосив неконституційним закон стейту Джорджія, який забороняв засобам масової інформації надавати прізвища жертв насильства, а також рішив, що насильствувана особа чи її рідня не можуть позвати до суду цих засобів масової інформації, то в ширшому розумінні Найвищий Суд дійсно рішив, що свобода преси має перевагу над принципом "особистої недоторканості".

Більшість членів Суду мотивувала своє рішення тим, що будь-яке обмеження права засобів масової інформації надавати правдиві і вже раніше доступні для публіки інформації становить урядову цензуру, а також може доводити до "надмірної самоцензури" засобів масової інформації, на чому може постраждати публіка, яка має право бути поінформованою. Хоча судді виявили співчуття жертвам насильства та їхнім рідням за те, що з огляду на їхні рішення прізвища насильствуваних осіб можуть стати відомі публіці, то все одно зазначили, що свобода преси має перевагу над принципом "особистої недоторканості".

Того самого дня, тобто у понеділок, 3-го вересня, телевізійні і радіо сітки "Сі-Бі-Ес" і "Ен-Бі-Сі" формально заявили, що вони не можуть погодитися, щоб будь-який уряд диктував їм, які новини можуть передавати. Заяви цих двох сіток масової інформації були відповіддю Арабській Лізі, яка минулого тижня повідомила, що "Сі-Бі-Ес" і "Ен-Бі-Сі" монтують надавати новини з арабських країн, але під умовою, що діяльність цих сіток використовує на користь арабської справи і що ця діяльність "буде під наглядом арабів". Річард Саллант, президент "Сі-Бі-Ес Ньюс", сказав, що кореспонденти його сітки в минулому передавали новини з арабських країн, "але це ніколи не діялося під наглядом" і заявив, що жодний уряд, включно з урядом США, не може диктувати для "Сі-Бі-Ес", які новини передавати і в якій спосіб вони мають бути навілені.

Отже, дві справді неспоріднені події, тобто, рішення Найвищого Суду США щодо неконституційності закону стейту Джорджія та відкинення двома сітками масової інформації вимог арабських країн щодо контролю над новинами, вказують, що в Америці свобода преси далі є наріжним каменем вільної демократичної системи.

СССР і Японія

Під кінець минулого місяця минуло 50 років з часу, коли увійшла в силу конвенція про основні засади взаємодії між СРСР і Японією, тобто наступило врегулювання советсько-японських взаємин і встановлення дипломатичних стосунків між цими двома країнами. З цього приводу, використовуючи цю дату, советська преса підняла питання советсько-японських відносин на сучасному етапі. Очевидно, не йдеться тут про стандартний обмін телеграмами між двома урядами і різними формальними заявами, а про те, як фактично мається справа цих відносин, враховуючи їхню важливість не тільки для Далекого Сходу, а й для миру в світі.

Є поза всяким сумнівом, що Японія сьогодні дуже зацікавлена розвитком добросусідських взаємин з СРСР, зокрема на відношку економічного і технічного співробітництва та торгівлі. Японський промпіст потребує сировини, яку може дістати в СРСР, і тому японські промпіст і бізнесові кола, а за ними й японський уряд, готові йти на великі поступки, щоб таку сировину з СРСР для Японії забезпечити. Це включало, як відомо, великі японські капіталовкладення в розбудову сибірських природних багатств, зокрема нафти і газу, на рахунок деревнообробної промисловості. У розбудові Сибіру зацікавлений советський режим, який також потребує й іноземного капіталу, і технологій, і знання, тобто "що" та "як".

Однак, не зважаючи на багатиня, справа не легка. "Правда" з 27 лютого пише, що "існують труднощі і перешкоди... на шляху советсько-японського добросусідства". Ці труднощі, за советською газетою, зводяться до: а) територіальних претензій Японії; б) тенденцій японських політиків "близькувати між Москвою і Пекіном" в надії щось "виграти" на советсько-китайському кон'юнкції.

На основі советських матеріалів можна зробити висновок, що у випадку Японії, як і у випадку будь-якої іншої країни, советський режим прагне "добросусідства" на советських передумовах, цілком не беручи до уваги оправдані і справедливі вимоги другої сторони. У кожного випадку йдеться про "однобокий любов", тобто — до уваги береться тільки те, що суттєве для СРСР.

Між СРСР і Японією досі не підписаний мирний договір, хоча війна закінчилася перед 30-ти роками. Причина цього — відмова СРСР повернути Японії захоплені советськими військами японські острови. Тепер советська преса ще й обвинувачує Японію, мовляв, японські політики вважали висувати "територіальні претензії" до СРСР. Такого ж характеру советські закиди проти Японії про "близькуванню" між Москвою і Пекіном. Іншими словами, між СРСР і Японією може наступити період добросусідських відносин тільки тоді, коли Японія зречеться легітимних претензій до своїх загарбаних територій, земель і коли зрештеш із справді самостійної політики, а буде діяти "в орбіті" советської.

Новітнє сполучення із столицю Камбоджі перерване

Фном Пен, Камбоджа. — для населення міста і для звідних повстанських з'єднань пощастило з допомогою ракет вивести з ладу єдиний в столиці аеропорт, через який столиця Камбоджі втримувала контакт із зовнішнім світом, а що найважливіше, де могли приземлюватися американські літаки з постачаннями.

Згідно з найновішими повідомленнями повстанським з'єднанням пощастило з допомогою ракет вивести з ладу єдиний в столиці аеропорт, через який столиця Камбоджі втримувала контакт із зовнішнім світом, а що найважливіше, де могли приземлюватися американські літаки з постачаннями.

ПОМИЛКОВА ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

(Дискусійне)

У дискусійній підписаній інціалами "мб" статті "Дилема: а права однієї частини народу" ("Свобода" з 25 лютого), на порядок дня висунене важливе питання тактики у визвольній боротьбі поневоленого народу. Автор статті правильно відзначив, що визвольна боротьба будьякого народу не розгортається у якійсь поліційній порожечці, а тісно пов'язується з цілим рядом факторів внутрішнього і зовнішнього поліційного порядку. Цим останнім аспектом він в першій мрії займається у своїй статті і, у висліді аналізу міжнародної поліційної ситуації, сучасному етапі, доходить до висновку, що у світі є зрозумілий і навіть активна підтримка для ідеї поліційної незалежності і самостійності т.зв. напівцивілізованих народів Африки й Азії, але такого зрозуміння немає, наприклад для народів "заанованого цивілізації", тобто центрально- і східноєвропейських мовляв, "послалитинська міжнародна система не знає права на самовизначення народів Європи". Мало того, у повсякденній дійсності є тенденція, твердить автор, рішуче протиставитися всім, що хотіли б захитати встановленим поліційним статусом кво в Європі.

На основі таких висновків, автор зупиняється над формами боротьби за поліційну незалежність поневоленого народу в Європі, розвиваючи свою теорію боротьби "за права однієї частини", як своєрідного проміжного ступеня на шляху боротьби за поліційну незалежність. Він твердить, що в той час, коли немає зрозуміння і, "юридичної основи" для боротьби за "національні права" (мовляв, ні в чартері ООН, ні в Загальній декларації прав людини про це немає мови), є зрозуміння для боротьби за "загальнолюдські права", і тому визвольну боротьбу треба спрямувати під кутом боротьби за ці "загальнолюдські права", "існуючі системи", цілі системи формально не заперечувати, відсуваючи, можна б сказати, на далекій плані, питання боротьби за "національні права", тобто за державну суверенність.

У такому контексті автор зокрема наголосив ідею т.зв. культурного плюралізму, як протиположності "культури імперіалізму" панівних націй (в нашому випадку — російської), пропонуючи цю ідею, як набагато кращу тактику зброї поневоленіх націй, мовляв, для неї існує своєрідна "юридична основа" у формі конвенцій про основні права людини. В опінії автора, висування у прайкій формі "національних прав" і боротьба за них у сучасній дійсності — справа просто безнадійна, бо тоді треба стати до боротьби з "мілітарним імперіалізмом", тобто переважачою військовою

Б. Цимбаліст ВАРТІОНА ПУБЛІКАЦІЯ

(Іван Лисак-Рудницький: "Між історією і поліційною")

Видання цього "Сучасність" видали 25 цих статей в окремій збірці п. н. "Між історією і поліційною". Ці статті були друковані в американському журналі "Сльвік Рев'ю", канадському "Канедіон Сльвік Рев'ю", польському — "Культура", німецькому — "Дер Монат" та багатьох українських журналів, між ними зокрема англомовних Аналах Української Вільної Академії Наук.

Наголовки статей: Україна між Сходом і Заходом; Роль України в новій історії; Розмова про барокко; Структура української історії в XIX ст.; Інтелектуальні початки нової України; Михайло Драгоманов; З драгоманівських студій; Іван Франко у своїх німецьких списках; Консерватизм; Вячеслав Литвинський; Українська революція з перспектив сорокліття; Четвертий Універсал на тлі української поліційної дум-

ПЕКУЧІ ПРОБЛЕМИ НАШОЇ МОВИ

Тим нашим людям, які нарікають, що наша мова, зокрема правісше не впорядкована, раджу оглянутися назад на яких 50 років, що в історії є дуже коротким відтатком часу. Зробивши це, скептики мусять переконатися, який наймогутній великий крок ступили вперед наша мова, виштовпши на рівень найбільше розвинених західноєвропейських мов. А вже насправді чудом є, що з двох галузей нашого народу — східної і західної — розділеної поліційними кордонами протягом століть, оформилася єдина літературна мова з єдиним правописом, нехай і не досконалим. Проте, погляньте на правопис англійської, наприклад, мови, щоб побачити, що правопис цієї мови на всіх континентах знави потребує грунтовних змін.

Про те, що проблеми нашої мови насправді пекучі, свідчать нескінченні дискусії на мовні теми, що ведуться на шпальтах еміграційної преси. На жаль, у цих дискусіях беруть участь переважно люди дуже далекі від науки мовознавства. Винісши зі свого села чи містечка певний багаж знань української мови, вони глибоко переконані, що всі українці мають говорити саме так, як говорили у їх селі чи містечку. В часах українізації на Наддніпрянській Україні такого роду люди, не уявляючи, який складний організм є літературна мова, авторитарно заявляли, що уживана в пресі й літературі мова "не настояща", бо "в нашій селі так не кажуть". Що це — мова галицька? За спонукою Володимира Гжицького я, ще будучи студентом, на власні досвіді переконався, який глибокий мур упертості і нехоти треба було проломлювати, щоб зашпелити малоросові повагу до української літературної мови і щоб переконали його і мости кожного народу, який поневолено і експлуатує інший народ, втримувати його в ярмі. Отже, йдеться тут про загальноєвропейський принцип самовизначення всіх націй у світі, про який немає потреби забувати. Цим принципом слід користуватися у поліційній боротьбі.

Європейська проблема — проблема специфічна. Формально беручи, на європейському континенті немає державних націй. Це в однаковій мірі стосується Західної, Центральної і Східної Європи, включно з європейською частиною СРСР. Ідеється тільки про те, наскільки окремі європейські держави є державами справді суверенними, а наскільки вони є залежними, чи просто, як це у свій час дуже правдиво окреслив наш зна-

ПЕКУЧІ ПРОБЛЕМИ НАШОЇ МОВИ

ти на початку своєї збірки, є слова французького мислителя і дослідника американської демократії А. де Токєвіля: "Я хотів причинитися до осунування свободи в моїй країні і відгравати мою роль в рамках свободних інституцій". Ці слова ясноюють напрямком зацікавленості автора, його наукову і публіційну діяльність, як теж характеризують саму особу автора, зокрема його глибоку віру в ідеал свободи та демократії.

Автор всюди обстоює право вольності людини, зокрема свободу слова та науково-мистецької творчості (проблеми інтелектуальної свободи присвячена стаття "В обороні інтелекту"). Рівночасно думання Лисака Рудницького має сильні консервативні перли. З усіх українських поліційних мислителів він, мабуть, найбільше цинить В. Литвинського і цей останній має на нього очевидний вплив. Від Литвинського виводиться, наприклад, ір інклдація вирішальної ваги до ролі арійської меншості у сучасній мові та "єдиний шлях" ідеї в оцінці історичних явищ. Проте, в протиположності Литвинському, який знавар лише монархічно-деспотичний легітимізм як заступорку правопорядку і стабільності владі, І Лисак Рудницький вважає, що в нашу добу таку саму роль може відігравати демократичний легітимізм, тобто узаконення владі через несподівані ар ардині мандат (див. "Правопорядок і революція"). Ця стаття повинна зацікавити кожного українця, що свідомий трудощий створення владі та її вдержання. Відомо, що є центральне питання для нашого ставання як нації — держави.

Традиційний український демократизм був в більшій мірі народницьким. Демократизм автора збірка ясноє народницький в нищій нідє не пропонується культу простолідія чи "праціючих мас". Автор ставляється з недовірою до всіх проєктів ідеального безкласового та неантатоністичного суспільного устрою (див. статтю: Обережно з утопіями). В одному місці автор говорить про селітву "стийного Тору" — тобто — це традиційна назва англійського консервативного сполучення консервативних і демократичних ідей висує І Лисак Рудницький як іскрєсь ори-

НЕ ВСЕ В СЕРЕДУ ПЕТРА

Якось у "Свободі" я прочитав зворушливу історію з гамашем, знайденим на машині до копіювання, а це ж мені трапилось історія в зв'язку з такою машиною, то й я пробую її розказати.

Історія почалася в Лондоні, столиці Англії. Декілька років тому я поїхав туди на одну з українських історичних імпрез. Чи історія про цю імпрезу... пам'ятаємо, то побачимо ми, або наші наслідки. На закінчення перебування у тому місті я подумав, що хочеш треба купити щось на спогад. Що ж купити, чого немає в інших містах? Ходив по Лондоні, по великих і малих вулицях, приглядався особливостям Піккаділлі і Гайд Парку і... знайшов знайомих: куплю парасоль! Во що ж іншого купувати в Англії? Та ще й до того в останній тиждень мого перебування у "Лондоні сашмайн" (так лондонці називають постійні мряки і дощі)... лігло без перерви, отже я практично був.

Коли ж купувати парасоль, та ще й у самому Лондоні, а не в будь-якому Врадфорд, Манчестері, чи іншому Галіфаксі, то треба таку, щоб можна було нею при нагоді похвалитися, щоб про неї розказати, от хоча б вона в спадку по якому славному лорді, або привайним куплена в крамниці до якої забігає Піллі, чи його синок Чарльз, той, що ще в середній школі пробував гандію (англійці торгівлю люблять!) та намагався заробити збоку "пару центів на продажу своїх шкільних задач. Зайшов я у магазин з чоловічими уборами, два джентльмени кинулись до мене, бо зразу побачили, що це пташка з іншого гнізда, а такі не раз з насолодою дають обидрати себе. Парасоль вибрав, як казку Чорна, та ще й для підкреслення її особливості переходить аж у зелену. Пригадав я собі, що коли був тільки "МП" (менібер оф Парламент), мовляв, такого кольору камізелка, що драгувати своїх консервативних конкурентів, та й, очевидно, звертати на себе увагу. Парасоль справно була! Наші лондонські старожити як прищипували, приглядючись їй, а я, маючи не абиякий життєвий досвід, нібито "так собі" підкреслював: "Парасоль дорога, то й її секретно позначив". Мовляв, якщо має когось споконувати. Вчили ж нас, що нагода робити злодія, а якийсь більшевизмський писак доказав про касира, який опорожнив касу у своєму банку, що не касир втратив гроші, а гроші втратили касира... Коли б грошей не було у касі, то касир їх не взяв би. Отже, не його вина...

Приїхав я з цією парасолью на вільну землю Вашингтона, тобто до дому в Нью Джерсі. І тут вона подалася людям, зокрема а

ціоналістичний жуфель" українських учених, виведеного призначення І Лисак Рудницького за його об'єктивне трактування української проблеми, зокрема за ствердження про слабкість українського національного руху в 1917-му році.

У відповідь І. Лисак Рудницький нагадує йому, що не лише укр. національний рух, але всі інші опозиційні рухи та рухи в дореволюційній Росії були чисельно незначними, проте до революції дійшло. В умовах царського деспотизму опозиційні рухи не мали можливості поширити свою базу. Далі автор наводить цілікі свідчення німецького мандриана І. Г. Коля, австрійського консула Седльчича і вкідні російського чорноєтендє С. Шоголенко про діяючий національно-революційний потенціал українських мас.

Ще, мабуть, треба постійно нагадувати американським читачам, що мільони сіллу різних рухів та ідей члєном їх визнають, і на ці підстави намагаються перебачити якийсь розвиток подій. За Лисак Рудницького річені, добре обосновані і перекопані. Один з таких авторів (проф. Адамс), нарікаючи на "за-

ВАРТІОНА ПУБЛІКАЦІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дей, які хоч на початку мають мало визнання, в короткому часі здобли мобілізацію ширшої маси. До таких і цей нелегкий національно-визвольний бунт І. Лисяка-Рудницького, обороняючи українських істориків перед закидом тенденційності, захищує проф. Адамса, чому російським історикам нічого не закидає тенденційності. Якщо українська націоналістичність є нібито перешкодою бути об'єктивним в історичних дослідках, чому цього ніщо не висуває проти російських учених. Важко собі уявити, що міг би проф. Адамс відповісти на логічні аргументи І. Лисяка-Рудницького.

Читаючи статті І. Лисяка-Рудницького, ніхто не може мати сумніву на ґрунті цих інтересів він стоїть. Це, однак, не перешкоджає трактувати проблеми української історії об'єктивно і справедливо. Хоч сам ніколи не був прихильником ідеології ОУН, навіпаки радше її ризикував критиком, проте він завжди своїм обов'язком виступав в обороні націоналістичного руху на сторінках літературного додатку до лондонського Таймсу, коли так неправдиво закинули українському національно-визвольному рухові реакційність, проти-польське, проти-російське, антисемітичне, про-нацистське, фашистське настановлення.

Він пригадав британському автору свободолобів, демократичні і гуманістичні традиції українського національного руху в минулому. Якщо ці риси були перераховані на короткий час, (в 30-их роках) звинувачення треба шукати в розпачливому становищі українського народу між обома війнами. „Екстремна ситуація породила

НЕ ВСЕ В СЕРЕДУ ПЕТРА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

там вони можуть комусь здаватися. Ети ж — глянув на машинку до копіювання, а там „студентів“ не було, не було й мості лондонської парасолі. Не тільки я був кандидатом на лорда, й інші заважали лордства. А я ту парасолу так бері! Навіть екстремне позначення не помогло. На шасти, „студентів“ залишили мого капелюха, не пізнавши на його історичній вартості. Він бо куплений чверть сторіччя тому, зараз після приїзду до Америки на нью-йоркському „Хрещатику“, тоби на другий есенно. Та ще й у того жиди, що то вчив наших людей по-українськи говорити, коли вони язика лама-

Конгресова підкомісія відкладе розгляд військової допомоги для Камбоджі

Вашингтон. — У вівторок, 4 березня, Підкомісія для закордонної діяння в Палаті Репрезентатів рішення відкласти на пізніше розглядання вимоги Вілого Дому, щоб Конгрес негайно проголосував 222 мільйонів доларів військової допомоги для Камбоджі. Коментатори вважають рішення конгресової підкомісії важливою програмою Вілого Дому, бо відложення цієї справи на пізніше майже гарантує, що Конгрес не матиме змоги голосувати в цій справі перш ніж квітня, а президент Форд кількакратно заявляв, що Камбоджа мусть одержати цю допомогу до того речення, щоб могли встановити перед підтриманими комуністами п о в станцями „Хмер Руж“.

Кісінджер знову виїхав на Близький Схід

Вашингтон. — Згідно з раніше наданими планом, державний секретар ЗСА Генрі Кісінджер виїхав 5 березня поновно на Близький Схід, щоб там розпочати вже конкретні переговори щодо перемир'я між Ізраїлем і арабськими державами. Перед відльотом Г. Кісінджер заявив, що в його оцінці є однакові погляди

ПРОСІДІНГ

Хемічно-Біологічно-Медичній Секції НТШ на 7-мі пошався друком і є дозубити в квітні 1975 в Нью-Йорку. Пресидінг обіймає 106 сторінок друку, має численні ілюстрації та таблиці. До нього належать праці М. Зайцева, О. Архиповича, О. Кононовича, Т. Залужського, М. Димітрієва, В. Гордієвського, П. Шумського, Ю. Карпаченка, І. Олександровича, С. В. Шеховцова, Г. Галаганського, Е. Корнієвського — в мові українській, англійській і французькій, за редакцією проф. А.ра М. Зайцева. При кінці додані короткі біографії авторів. Пресидінг вийшов в серії наукових видань НТШ, з вагою сторіччя Т-ва. Ціна 2 долари. Замовлення просимо слати на адресу:

SHVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC. 302-304 West 13th Street, New York, N.Y. 10014

ПОМІТЛОВА ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вещ міжнародного права проф. В. Галайчук — „поневоленням“. Різні ступені державної суверенності і залежності — не є ніякою новістю в історії, як і не є новістю юридичні фікції-держави з фікційним статусом, створені в різних частинях світу творцями західноєвропейської колоніальної імперії, тепер продуцентом таких фікцій є ще остання європейська колоніальна імперія — союзна Росія, яка має розбудувати цю струнку систему квазі-держав, чи то в формі безпечної залежності від московського ЦСРР, чи у формі т.зв. сателітних держав. Система цих союзових квазі-держав включила не тільки частину європейського континенту, але й значну частину азійського. Мова тут про союзові центральні і азійські і мавзські „республіки“.

Коли говоримо про тактику боротьби за політичне унезалебнення і державну суверенність всіх європейських народів, то не можемо випустити з уваги цього застаточного моменту. Мало того, ми не повинні ставити знаку рівняння між статусом поневоєних народів Європи з одного боку і Азії, чи Африки — з другого. Проблема загальної принципів самовизначення всіх народів в світу — одна справа, конкретні випадки на окремих континентах чи в окремих державах — інша справа. Політична дійсність і обстановка, — внутрішня і зовнішня, — нормальна передірюють стосунки такої чи іншої статистики і тому оцінка дійсності і обставини мусть бути справді точно і максимально об'єктивна, якщо ми прагнемо знайти дійсно можливу найправильніший шлях для нашої політично-визвольної діяльності.

Права людини і права народу

Декларація ООН, про яку згадува, виразно ставить знак рівняння між „основними правами людини“ і „правами на самовизначення“, етверджуючи, що поневолення народу іншим народом є „запереченням основних прав людини“. Це цілком правильно, бо в умовах політичного поневолення і економічної експлуатації народу народом не може бути й мови про пошанування основних прав людини, якщо ця людина належить до поневоленої нації.

Український Літературно-Мистецький Клуб

3 Літературно-Мистецького Клубу в Нью-Йорку інформують, що там в п'ятницю, 7-го березня ц.р. о год. 7.30 вечора ред. Михайло Кушнер прочитав доповідь на тему: „Українські та жидівські рухи спротиву в СССР“. В доповіді будуть порушені такі питання: характеристика двох рухів і їх порівняння; протифеїми пісні в СССР; чи Захід повірять Солженіцинові. Шлях доповіді зали і дискусія.

Увага! ВІСНІВ У СВІТІ. Увага! ІЛОСТРОВАНІЙ ОВІТЛИВАНИЙ ЗВІРНИК О. ВІСНІВСЬКОГО „ПОВСТАНЬСЬКИЙ РУХ І ФІОМАНІЯ“ Навіть тверді обгортає. Три долари з пересилкою. Замовляти й відправляти вислати на адресу: MRS. K. WYSHINSKY 5160 Harold, Detroit, Mich. 48212

З'їзд АБТУРІСТІВ У МІСЯЦІ ВЕРЕСНЯ Ц.Р. на Союзіні

Проситися заінтересованих Колег подати свої адреси для подальшого порозуміння. Писати до: ОРЕСТ ГЛАДКИЙ 717 Sagamore Street, Bronx, N.Y. 10463 Телефон (212) 624-6618

Виступ сумівських ансамблів у Вест Пойнті

Ще вчора в історії співної американської військової академії у Вест Пойнті, Н. Й. виступили анстемі однієї і виразною українською ідентичністю. І так в неділю 9-го лютого ц. р. о год. 1-й по полудні в „Тейер Гол“, Осередок СУМА ім. генерала-хорунжого Тараса Чупринки в Нью-Йорку дав двогодинний концерт під назвою: „Українські танці, спів і музика“. Цей відлий концерт відбувся завдяки українському кафеету, колишньому сузізчю з Нью-Йорку, Богдана Тевдовського, який є на третью році навчання у військової академії.

Концерт виконали дві мистецькі одиниці Осередку: національний ансамбль „Верховинці“ (сорок молодих осіб) під провідом хореографки Ольга Гензі і двочий хор „Жайворонки“ (бля п'ятдесят п'яти осіб) під диригентурою Іж. Романа Степанюка. Пояснення англійською мовою, до кожної теми програми, подавала кадристка Слісавета Сидор-Чарторийська, на вступі згадувала історію України і про те що хоча Україна ніколи не знаходилась у більшовицькій паволі, все ж свободолобний дух українського народу не замар і сьогодні він там проливаєтья з великою силою.

Першою точкою концерту був „Прієві“, в якому танцюристи і хористки привітали публіку старинним українським авчавом — хлібом і сіллю, віддай танцюристи, вогнічати в різні українські народні стріи, виконали ряд танців.

Дівчата — танцюристи виступили в танцями: „Верховинці“, „Тропаянка“, „Полька“ і „Весілка“, а хлопці затанцювали „Позуєвчє“, „Запорозці“. Вони виступили шпора в в інших стрях, характеристичних для кожного танку. Е. Сидор-Чарторийська пояснювала публіці про ці народні стріи і про походження кожного танку. Вона цю тему також підкріслила; коли Гейл Лев (член ансамблю „Верховинці“) дав аласну інтерпретацію „Весні“ в українському балетному танку.

Найцікавішим точками програми були танці, в яких дівчата і хлопці танцювали разом, а саме: „Гуцулка“, „Козачок“ і „Гопак“. З технічного боку, сильна скорість, з якою танцюристи виконали цей танок прямо вала зі собою присутніх. У „Козачку“, тріо наймолодших „Верховинців“ (Оля Гензю, Олександр Рудницький, Михайло Масині) привертливо виконали типичний український танок.

Останньою точкою програми був „Гопак“. Виступили, з яких танцюристи виконали цей танок, охочив публіку, яка плескала в такт музики протягом цілого танку. Солісти: М. Ільницький, В. Сіпченко, М. Парашук, Роман і Леонід Стрибач — виявили свою техніку і темперамент в цьому бравурному танку, як і в танку „Запорозці“. Рівночасно не можна оминувати дівчат солістки, Г. Лев, О. Сохан, Дар'я Гензі, І. Кузіва та О. Коваль. Е Сидор-Чарторийська пояснила, що це найбільше улюблений танець не тільки в Україні, але й в цілому Союзі Союзі і що деякі люди думають, що це російський танець. Тимчасом він є власністю україн-

Багато праці вкладено в підготовку цього концерту, виконавцями, керівниками ансамблів, Управою Осередку СУМА в Нью-Йорку від керівництвом голови Корієнці Василюка, як також директором Б. Тевдовським, який займався рекламою цього концерту на Вест Пойнті, транспортцією ансамблів, технічними проблемами вступу тощо.

Великий успіх концерту заохотив сумівців до ще більш наполегливої праці в ансамблях, а будучи американською військовою провідницею, вони ніколи не забудуть як такі українці, їхню боротьбу за самостійність і свободу та українські танці і пісні.

Ірина Готовська

В Китаю поновлюють наступ на „буржуазні тенденції“

Гонг Конг. — В Китаю поширено статтю відомого полеміста і фактичного речника Мао Тсе-тунга, Яо Венюана, який виступав з пересторогою перед „ловими капіталістичними елементами і вискоками“, що прагнуть підкупувати і знищити підліткову систему. У статті є обширна аналіза „буржуазних тенденцій“ і „класової боротьби“, але немає нічого конкретного сказано про кого мова і що насправді автор стверджує, чи в ініціатор — сам Мао Тсе-тунг — мають на увазі. Автор статті відзначає, що згідно з найновішими висказками Мао, кожен має захищати „диктатуру пролетаріату“ в країні і що єдиним шляхом до „національної стабільності і єдності“, що можна інтерпретувати, як пишуть коментатори, як незадоволення Мао сучасною ситуацією і що, мовляв, країні загрожую „нестабільність“. Яо Венюан звертає увагу, що молоде китайське покоління не виявляє „пильності“ і падає жертвою „буржуазного світогляду“. За його словами, „недостатки буржуазні елементи відверто порушують закон, коли досвідчені і обережні буржуазні елементи з довгим стажем керуваннями — з-поза сцени“ і що „це з звичайним явище у нашому суспільстві і в час класової боротьби на сьогодні. Ми мусямо притримуватися засади, пише він, щоб витратити по так, як діють за сценою, мавчи справу з молодими, розквітлим людьми, які поповнили злочини“.

КОНЦЕРТИ КАМЕЛІ БАНДУРИСТІВ Ім. Тараса Шевченка. Дирігент — ГРИГОРІЙ БИТАСТІЙ. YOUNGSTOWN — Неділя, 27 квітня 1975 р., 4:00 по пол., Chapey High School Auditorium, 731 So. Hazelwood Avenue; PITTSBURGH — Субота, 10 травня 1975 р., 8:15 веч., Carnegie Music Hall, 4400 Forbes Avenue, Oakland; BUFFALO — Неділя, 11 травня 1975 р., 2:30 по пол., Walgro, 582 Genesee Street; ROCHESTER — Неділя, 11 травня 1975 р., 8:30 веч., Benjamin Franklin Senior H.S. Auditorium, 950 Norton Street; SYRACUSE — Понеділок, 12 травня 1975 р., 7:30 веч., Bishop Ludden High School Auditorium, 815 Fay Road; ALBANY — Вівторок, 13 травня 1975 р., 8:00 вечора, Chancellors Hall, 31 Washington Avenue; TRENTON — Середя, 14 травня 1975 р., 8:00 веч., Junior Four High School Auditorium, Dayton & Lor St.; BALTIMORE — Четвер, 15 травня 1975 р., 8:00 веч., Maryland Historical Society Auditorium, 201 W. Monument Street; PHILADELPHIA — П'ятниця, 16 травня 1975 р., 7:30 веч., Olney High School Auditorium, Front and Dunganon Sts.; NEWARK — Субота, 17 травня 1975 р., 8:00 веч., Union High School Auditorium, North 3rd St. off Burnet Avenue, Union, N.J.; NEW YORK — Неділя, 18 травня 1975 р., 4:00 по пол., 3rd High School of Fashion Industries, 225 W. 34th St.; HARTFORD — Середя, 21 травня 1975 р., 8:00 вечора, Washburn Memorial Hall, 168 Capitol Avenue; BOSTON — Четвер, 22 травня 1975 р., 8:00 веч., Boston English High School Auditorium, 77 Avenue & Louis Pasteur St.; MONTREAL — П'ятниця, 23 травня 1975 р., 8:00 веч., Salle Claude Champagne, 220 Avenue, Vincent. — D'Indy; SOMBURY — Субота, 24 травня 1975 р., 8:00 вечора, Eraser Auditorium, Laurential University; TORONTO — Неділя, 25 травня 1975 р., 4:00 по пол., Queen Elizabeth Theatre, Exhibition Place.

В ПОШАНУВАННІ 200-ЛІТТЯ ВІЛЬНОЇ АМЕРИКИ, В ПОКЛОНІ ПОНЕВОЛЕННЯ УКРАЇНИ І ВСІМ ІНШИМ УЯРМЛЕНИМ НАРОДАМ РЕНАТА БАБАК українська зрка, меццо-сопрано, солістка Львівської опери і Большого театру в Москві, із триумфальними виступами в Києві, Одесі, в столицях Латвії, Малярщини, Фінляндії, Болгарії, Ниветчинні — ринилась не повертатися до СССР, а вибрала во по, щоб у вільному світі могли краще служити своєму народові — ВИСТУПІТЬ З КОНЦЕРТАМИ оперних арий і інших композицій найкращих творців музики, — в НЬЮ-ЙорКУ — 13-го КВІТНЯ 1975 в КЕМБРИДЖІ — 26-го КВІТНЯ 1975 в ДЕТРОЙТІ — 8-го ЧЕРВНЯ 1975 в ГАРТФОРДІ — 15-го ЧЕРВНЯ в Клівленді, Боффало, Чикаго, Філадельфії, Вашингтоні, Рочестері, Сиракузах, Олбані, Пітсбургу й інших містах ЗСА, як також в Канаді. Слідкуйте за наступними оголошеннями.

Такого меццо-сопрано не було в Україні ніколи. І не тільки українська. Такого меццо-сопрано не почути в жодній з оперних театрів Метрополітану, оперні і в інших театрах світу. (Т. Торен-Юелія, „Свобода“, лютий 1975)

Увага! Увага! ПЕРЕМІНЛЯКИ! Увага! Увага! З нагоди п'ятдесятиліття мугури в 1925 році в Українській Мужеській Гимназі в Перемінлях, плянуеться відбутися 3'їЗД АБТУРІСТІВ у МІСЯЦІ ВЕРЕСНЯ Ц.Р. на Союзіні

